

Stanowisko Izby Gospodarki Elektronicznej
dotyczące
projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych
innych ustaw
– projekt Ministerstwa Rozwoju i Finansów z dnia 12 maja 2017 r. –

W dniu 12 maja 2017 r. wpłynął do Sejmu RP o projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, zwany dalej „**Projektem**”. Jego Autorzy wyszli z inicjatywą wprowadzenia nowych przepisów mających na celu poprawę skuteczności ściągalności podatku poprzez wprowadzenie mechanizmu podzielonej płatności przy dokonywaniu zapłaty za nabyte przez Podatnika towary lub usługi. Projekt dotyczy zatem również gospodarki cyfrowej. Z tego względu Izba Gospodarki Elektronicznej, zwana dalej „**E-Izbą**”, przedstawia niniejsze stanowisko dotyczące Projektu.

Spis treści

I.	Najważniejsze uwagi do Projektu	1
II.	Rekomendacja E-Izby	2
III.	Uzasadnienie	2
1.	Ryzyko utraty płynności finansowej oraz konkurencyjności przez polskich przedsiębiorców	2
2.	Termin rozpoznania wniosku podatnika i nieprecyzyjne przesłanki wydania decyzji odmownej.3	
3.	Niejasne zasady rozliczenia zapłaty kwoty podatku VAT w walucie obcej	5
4.	Ryzyko ograniczenia stosowania innych dostępnych sposobów zapłaty.....	5
5.	Wyłączenie środków zgromadzonych na rachunku VAT spod egzekucji	6
6.	Przypadek środków zgromadzonych na rachunku VAT	6
7.	Wyższe opłaty bankowe za prowadzenie innych kont.....	7
8.	Doprecyzowanie projektowanych zmian w Prawie Bankowym	7
IV.	Propozycje zmian Projekcie.....	7

I. Najważniejsze uwagi do Projektu

1. Projekt stwarza istotne ryzyko utraty płynności finansowej przez Podatników, a tym samym przyczynia się do utraty konkurencyjności polskich przedsiębiorców na jednolitym rynku Unii Europejskiej.
2. Termin rozpoznania wniosku podatnika dotyczącego zgody na inne przeznaczenie środków zgromadzonych na rachunku VAT jest zbyt długi, a przesłanki wydania decyzji odmownej nieprecyzyjne.
3. Projekt nie określa zasad rozliczenia zapłaty kwoty podatku VAT w walucie obcej.
4. Projekt stwarza istotne ryzyko ograniczenia stosowania innych dostępnych sposobów zapłaty: stosowania karty płatniczej, płatności za pośrednictwem tzw. Instytucji pośredniczących, zastosowania instytucji potrącenia, płatności na podstawie faktury proforma.
5. Wyłączenie środków zgromadzonych na rachunku VAT spod egzekucji spowoduje faktyczne ograniczenie możliwości dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych przez przedsiębiorców.
6. Projekt stwarza istotne ryzyko przepadku środków zgromadzonych na rachunku VAT nawet w przypadku niesłusznego lub nieprawidłowego wykreślenia podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9 pkt.1 ustawy o VAT.
7. Projekt może skutkować podniesieniem opłat bankowych za prowadzenie innych rodzajów kont bankowych lub za korzystanie z poszczególnych usług bankowych.
8. Doprecyzowania wymagają zaproponowane zapisy Prawa Bankowego.

II. Rekomendacja E-Izby

1. Skrócenie terminu na rozpoznanie wniosku o zgodę na przeznaczenie środków zgromadzonych na rachunku VAT na inny cel oraz doprecyzowanie przesłanek wydania decyzji odmownej.
2. Doprecyzowanie zasad zapłaty kwoty podatku VAT w walucie obcej w przypadku różnic kursowych.
3. Uregulowanie zwrotu podatnikowi środków zgromadzonych na rachunku VAT, w przypadku niesłusznego lub nieprawidłowego wykreślenia podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9 pkt.1 ustawy o VAT.
4. Obniżenie progu procentowego określonego w art. 108d ust. 1 projektowanej ustawy.

III. Uzasadnienie

1. *Ryzyko utraty płynności finansowej oraz konkurencyjności przez polskich przedsiębiorców*

Podstawowym zastrzeżeniem do treści Projektu jest jego negatywny wpływ na płynność finansową Podatników. Wprowadzenie mechanizmu „split payment” oraz obowiązku prowadzenia specjalnego rachunku VAT ograniczającego Podatnikowi możliwość dysponowania zgromadzonymi

tam środkami finansowymi, mimo iż cały czas będą to środki należące do Podatnika, spowoduje trudności finansowe wielu podmiotów prowadzących sprzedaż internetową lub świadczących usługi drogą elektroniczną.

Podkreślić, że specyficzną dla handlu elektronicznego cechą jest jego transgraniczny charakter. Oznacza on, że sklepy internetowe oraz usługodawcy internetowi mogą prowadzić swoją działalność bez ograniczeń terytorialnych. Ich oferta może być dostępna nie tylko w państwie ich siedziby, ale także adresowana na inne państwa. Szczególnie widoczne jest to w Unii Europejskiej, która podejmuje liczne działania zmierzające do stworzenia jednolitego rynku cyfrowego. Poza licznymi korzyściami wynikającymi z możliwości sprzedaży towarów ze sklepu internetowego do klientów z szerszego terytorialnie rynku, wiążą się z tym istotne wyzwania. Polskie firmy muszą konkurować z podmiotami zagranicznymi, co sprowadza się nie tylko do ceny towarów czy usług, ale również dotyczy ich jakości oraz innowacyjności. Projekt ograniczając wysokość środków znajdujących się w dyspozycji przedsiębiorcy i przewidując długą procedurę odzyskiwania środków zgromadzonych na rachunku VAT, spowoduje trudności w prowadzeniu inwestycji i rozwijaniu prowadzonych firm. W konsekwencji osłabieniu ulegnie konkurencyjność polskich sklepów internetowych, co pociągnie za sobą spadek ich obrotu oraz dochodów, a to z kolei odbije się na obniżeniu wpływów podatkowych do Skarbu Państwa.

W tym miejscu E-Izba zwraca również uwagę, że większość sklepów internetowych oraz podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną działających w Polsce to mikro, mali i średni przedsiębiorcy. Te grupy mogą szczególnie odczuć opisany powyżej problem wywołany przez Projekt.

2. Termin rozpoznania wniosku podatnika i nieprecyzyjne przesłanki wydania decyzji odmownej.

Przewidziana przez Autorów Projektu procedura uzyskiwania przez Podatnika dostępu do środków zgromadzonych na rachunku VAT budzi szereg wątpliwości oraz uwag:

Przede wszystkim zbyt długi jest przewidziany termin na rozpoznanie wniosku Podatnika przez Naczelnika Urzędu Skarbowego tj. termin 90 dni od dnia otrzymania wniosku. Podkreślić należy, że jest on o 30 dni dłuższy w porównaniu do obecnie obowiązującego, standardowego terminu na zwrot VAT. Ponadto jest to termin jedynie na rozpoznanie wniosku, a więc łącznie z doręczeniami pism okres faktycznego uzyskania środków przez przedsiębiorcę może wydłużyć się o kolejne tygodnie.

Brak jest również podstaw do żądania, aby wniosek Podatnika o zgodę na przeznaczenie środków zgromadzonych na rachunku VAT był uzasadniony. Skoro środki pozostające na rachunku VAT są cały czas środkami należącymi do Podatnika, powinien mieć prawo złożyć wniosek o wypłatę

odłożonych środków, które nie są potrzebne na zapłatę podatku VAT, bez powoływania się na szczególne okoliczności.

Niejasne są również przesłanki odmowy wyrażenia zgody. Pozostawiają zbyt wiele swobody ocennej, a jednocześnie obligują Naczelnika Urzędu Skarbowego do wydania decyzji odmownej.

Zmiany wymaga projektowany art. 108b ust. 3 pkt 1 – z aktualnego brzmienia wynika, że jeśli Podatnik choć raz wystawi fakturę w przypadkach wskazanych w art. 88 ust. 3a ustawy o VAT, to jego środki zgromadzone na rachunku VAT nie zostaną mu nigdy wypłacone. Nawet jeżeli podatnik nie posiada bieżących zaległości podatkowych, a wątpliwa faktura została wystawiona tylko raz np. w związku z umową uznaną za nieważną w sporze sądowym. Wskazane jest doprecyzowanie w jakim okresie przed złożeniem wniosku miałyby wystąpić wspomniana okoliczność.

Projektowany przepis art. 108b ust. 3 pkt 2 nie precyzuje na jakiej podstawie Naczelnik Urzędu Skarbowego może stwierdzić że podatnik „uczestniczył w nierzetelnym rozliczaniu podatku w celu odniesienia korzyści podatkowej”. Przy takim zapisie nawet złożenie korekty deklaracji VAT może zostać uznane za uczestniczenie w nierzetelnym rozliczaniu.

W zaproponowanym brzmieniu przepisu art. 108b ust. 3 pkt 3 powołana została uznaniowa i szeroka przesłanka „uzasadnionej obawy” – wskazane jest ograniczenie tej przesłanki do konkretnych okoliczności np. trwałego nieuiszczenia wymagalnych zobowiązań.

Okoliczności opisane w art. 108b ust. 3 pkt 4 powinny zostać ograniczone do kontroli lub postępowań podatkowych w sprawie podatku VAT wszczętych przed dniem złożenia wniosku, w przeciwnym razie tocząca się kontrola podatkowa. Przy aktualnym brzmieniu projektowanego przepisu prowadzenie postępowania lub kontroli – nawet w odniesieniu do rozliczeń w innych podatkach – będzie blokowało możliwość wypłaty. Biorąc pod uwagę przewlekłość postępowań kontrolnych oraz brak skutecznych mechanizmów, pozwalających na przyśpieszenie tego typu postępowań, należy stwierdzić, że tego typu zapis będzie podstawą do zamrożenia części środków u podatników.

W świetle projektowanej regulacji art. 108b ust 2 należy również zwrócić uwagę, że wysokość środków pieniężnych na rachunku VAT nie jest wartością stałą i ulega ciągłym zmianom. Pomiedzy wnioskiem podatnika, wydaniem postanowienia przez Naczelnika Urzędu Skarbowego, a realizacją postanowienia przez Bank może zaistnieć wiele zdarzeń na rachunku. W związku z tym, wskazanie w postanowieniu tylko wysokości podlegającej wypłacie może rodzić problemy z wykonaniem tego postanowienia przez Bank. W związku z powyższym regulacja wymaga dookreślenia: czy można wypłaty dokonać w kilku przelewach, jeżeli na rachunku nie znajdują się środki w wystarczającej wysokości oraz czy zezwoleniem objęte są także środki które wpłynęły po dacie złożenia wniosku lub po dacie wydania postanowienia.

3. Niejasne zasady rozliczenia zapłaty kwoty podatku VAT w walucie obcej

Projekt nie precyzuje zasad zastosowania mechanizmu podzielonej płatności w przypadku faktur przewidujących zapłatę za towar lub usługę w walucie obcej. Należy wyjaśnić, że zapłata podatku VAT do Urzędu Skarbowego wymagana jest w PLN, ale zapłata faktur przez kontrahentów, w tym także zapłata podatku VAT może być dokonana w walucie obcej, jeżeli wynika to z odpowiednio wystawionej faktury. Jeżeli wszystkie płatności podatku VAT, a więc także te otrzymane w walucie obcej, miałyby wpływać na rachunek VAT prowadzony w PLN, to dla Podatnika powstanie problem związany z różnicami kursowymi pomiędzy kursem księgowym, który został zastosowany do przeliczenia podatku VAT przez Podatnika, a kursem zastosowany przez Bank do przeliczenia płatności podatku VAT.

Niestety, aktualne brzmienie Projektu nie uwzględnia tej specyfiki, ani nie wyłącza możliwości stosowania wprowadzanego mechanizmu do rozliczeń w walucie obcej.

4. Ryzyko ograniczenia stosowania innych dostępnych sposobów zapłaty

Projekt odnosi się bezpośrednio do płatności za nabyte towary lub usługi przy użyciu przelewów tradycyjnych, dokonywanych za pośrednictwem banków i kas oszczędnościowych, a regulacje dotyczące zachęt dla Podatników do stosowania mechanizmu podzielonej płatności prowadzą do dyskryminacji innych metod regulowania zobowiązań, w tym form typowych dla handlu elektronicznego.

Odnosząc się do proponowanego brzmienia art. 108 d ust. 3 ustawy o VAT, należy wskazać, że przyjęcie, jako przesłanki uzyskania przywileju w postaci niestosowania podwyższonych odsetek za zwłokę, wysokiego progu 95% należności podatkowej zapłaconej z zastosowanej mechanizmu podzielonej płatności, prowadzi do dyskryminacji podmiotów gospodarczych stosujących inne formy płatności. W praktyce biznesowej zapłata części należności dokonywana jest z pominięciem przelewów bankowych, w szczególności na podstawie: rozliczeń gotówkowych, płatności kartą, dokonania potrącenia wzajemnych należności, czy za płatności za pośrednictwem tzw. Instytucji pośredniczących. Są to przypadki bezpieczne podatkowo i dopuszczone prawnie. Szczególnie stosowanie instytucji potrącenia jest korzystne biznesowo, gdyż pozwala na uniknięcie kosztów operacji bankowych (przelewów) oraz usprawnia rozliczenia, w przypadku gdy podatnicy mają wzajemne zobowiązania.

W powyższych przypadkach przyjęcie progu uzyskania ochrony przez Podatnika na poziomie zaproponowanym w art. 108 d ust. 3 ustawy spowoduje nieuzasadnione, nierówne traktowanie części podatników, którzy w ramach prowadzonej działalności stosują inne metody regulowania należności. W związku z powyższym zasadne zdaje się obniżenie tego progu, lub przyjęcie innych przesłanek uzyskania wprowadzanego przywileju.

Projekt nie precyzuje także, czy dopuszczone będzie regulowanie jednym przelewem zobowiązań z tytułu kilku faktur w ramach mechanizmu podzielonej płatności oraz czy możliwe będzie realizowanie jednego przelewu w odniesieniu do faktur VAT i faktur korygujących. W praktyce biznesowej dokonuje się zbiorczych przelewów. W przypadku niektórych rodzajów działalności konieczność dokonywania pojedynczych przelewów w odniesieniu do poszczególnych faktur może znacznie zwiększyć nakład pracy administracyjnej w ramach realizacji płatności jak również księgowania samych przelewów.

Ponadto w praktyce biznesowej płatności dokonywane są także na podstawie tzw. faktur proforma, tj. dokumentów nieposiadających znamion faktur VAT. Nie stanowią one podstawy do odliczenia VAT po stronie nabywcy. Niestety, aktualne brzmienie Projektu nie uwzględnia tej specyfiki.

Należy również wskazać, iż handel elektroniczny oraz usługi świadczone drogą elektroniczną różnią się od handlu i usług prowadzonych w sposób tradycyjny. Z punktu widzenia celu Projektu, zasadniczą różnicą jest to, że tacy przedsiębiorcy przyjmują płatności od klientów również przed wystawieniem faktury VAT, w tym często za pośrednictwem Instytucji pośredniczących, które przyspieszają przepływ środków pomiędzy kontrahentami. Pojawia się zatem wątpliwość, czy korzystanie z tego rodzaju sposobu zapłaty przez klientów będących podatnikami VAT będzie dopuszczalne po wejściu w życie przedmiotowej ustawy.

5. Wyłączenie środków zgromadzonych na rachunku VAT spod egzekucji

E-Izba zwraca uwagę, że Projekt wyłączając środki zgromadzone na rachunku VAT spod egzekucji powoduje nadmierne zabezpieczenie należności podatkowych kosztem interesów wierzycieli cywilnoprawnych, w szczególności tych, którzy dochodzą zapłaty zaległości z tytułu nieopłaconych faktur VAT. W takiej sytuacji wyłączenie możliwości zaspokojenia z rachunku VAT Dłużnika dochodzonej należności w części dot. podatku VAT nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Nadmienić należy również, że aktualnie obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują obowiązku wyróżniania w tytule egzekucyjnym wydanym przez sąd kwoty podatku VAT, a więc zmiany musiałyby dotyczyć również procedury cywilnej.

6. Przypadek środków zgromadzonych na rachunku VAT

Uregulowania w Projekcie wymaga zagadnienie zwrotu środków zgromadzonych na rachunku VAT w sytuacji nieprawidłowego wykreślenia podatnika VAT na podstawie art. 96 ust. 9 pkt.1 ustawy o VAT. Powyższy problem związany jest z szerszym zagadnieniem nieprecyzyjnej regulacji samego

trybu dokonania wykreślenia podatnika z rejestru VAT oraz zasad zaskarżenia wydanego rozstrzygnięcia o wykreśleniu.

7. Wyższe opłaty bankowe za prowadzenie innych kont

Projekt przewiduje brak prowizji lub opłat za otwarcie i prowadzenie rachunków VAT. Należy zauważyć, że banki przeniosą koszt prowadzenia tego typu rachunków na użytkowników pozostałych rachunków bankowych.

8. Doprecyzowanie projektowanych zmian w Prawie Bankowym

Projektowany art. 62b ust. 3 Prawa Bankowego nie precyzuje, kto ponosi odpowiedzialność za przelew środków na inny rachunek niż wskazany w przepisie (o ile środki zostały dostarczone na rachunek wskazany w przelewie) oraz czy Bank jest uprawniony do odmowy wykonania przelewu, jeżeli został podany inny rachunek niż przewidziany ustawą, jak również czy Bank jest uprawniony i zobowiązany do przeprowadzania kontroli przelewów wychodzących. Brak odpowiedzialności Banku w tym zakresie powinna zostać jednoznacznie uregulowana. Przepis nie reguluje również zwrotu omyłkowo nadpłaconej przez nabywcę kwoty podatku VAT.

Projektowana regulacja wymaga również doprecyzowania zasad postępowania ze środkami w przypadku śmierci posiadacza rachunku VAT. W przypadku śmierci posiadacza rachunek rozliczeniowy zostaje zamknięty, w związku z tym zastosowanie znajdowałby art. 62d Ustawy, a więc ostatecznie środki podległyby przekazaniu na rachunek wskazany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego.

IV. Propozycje zmian Projekcie

Z przedstawionych powyżej względów – w ślad za częścią zgłoszonych uwag - E-Izba proponuje następujące zmiany w Projekcie:

Lp.	Jednostka redakcyjna Projektu	Treść zmiany
1.	Art. 108b ust. 1	Wykreśla się słowo „uzasadniony” oraz zmianie podlega termin rozpoznania wniosku podatnika z „90 dni” na „30 dni od jego otrzymania”
2.	Art. 108b ust. 3	Otrzymuje nową następującą treść: „Naczelnik Urzędu Skarbowego w drodze decyzji <u>może</u> nie wyrazić zgody na inne przeznaczenie środków zgromadzonych na rachunku VAT podatnika, w przypadku, gdy:”
3.	Art. 108b ust. 3 pkt 1	Otrzymuje nową następującą treść:

		„w ciągu miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, o którym mowa w ust 1, wystawił fakturę w przypadkach, o których mowa w art. 88 ust. 3a,”
4.	Art. 108b ust. 3 pkt 2	Wykreśla się
5.	Art. 108b ust. 3 pkt 3	Wykreśla się słowa „zachodzi uzasadniona obawa, że zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku nie zostanie wykonane, w szczególności gdy” oraz dodaje się słowo „toczącą” po słowie „udaremnić”
6.	Art. 108b ust. 3 pkt 4	Otrzymuje nową następującą treść: „Wobec podatnika toczy się postępowanie podatkowe w zakresie podatku VAT lub prowadzona jest kontrola podatkowa w zakresie podatku VAT wszczęta przed dniem złożenia wniosku podatnika”
7.	Art. 62 d Prawa Bankowego	W zdaniu drugim dodaje się po słowach „bank wypłaca środki znajdujące się na rachunku VAT” – „w dniu zamknięcia tego rachunku”

Pozostałe uwagi e-Izby wymagają analizy Autorów Projektu w kontekście przekraczającym zakres działalności e-Izby, dlatego nie znajdują bezpośredniego odzwierciedlenia w przedstawionych powyżej propozycjach konkretnych zmian.

Z powyższych względów E-Izba przedstawia wskazaną na wstępie rekomendację.

Izba Gospodarki Elektronicznej
ul. Pańska 96 lok. 83
00-837 Warszawa
NIP: 701-039-19-22
Regon: 146832492